

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ ÉS PARÓKAKÉSZÍTŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ ÁRURAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	6 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára	40 fill. Kapható a kiadó-hivatalban.

Felölős szerkesztő:

DEFFERT JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Csengery-utca 15., a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17. ahová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Az ipartestület telefonszáma 88—13.

É r t e s í t é s.

A kereskedelemügyi minister a vasárnapi munkaszünet tárgyában legújabbán kiadott s Szent István napján életbe lépett rendelete értelmében a fodrászok ismét déli 12 órakor kötelesek bezárni üzletüket. A rendelet szigorú betartására a testület tagjait nyomatékosan figyelmeztetjük.

A testület vezetősége,

Silány munkásanyag.

(D.) Mindgyakrabban felhangzik iparunkban a panasz segédeink felületes vagy hiányos szaktudása miatt s ugyanilyen mértékben nyilvánul a szaktársak azon kívánsága, miszerint fiatal munkatársaink jobb szakmai továbbképzése céljából szakiskolák állittassanak fel. A segédeink hiányos szaktudása felletti panaszok nem új keletűek, hallani ezeket már hosszú évek sora óta s sajnos nem minden alap nélkül valók. Tényleg nagyon kevés segéd van, aki csak az uri szakmában is minden ágában megállaná szakértelem tekintetében a helyét. Nem értjük ezt úgy, mintha segédeink között nem találnók jó borbélyt, fodrászt, lámpával való keresés után talán parókakészítőt is. Ezek az egyes esetek azonban csak ritka kivételek, de az általános szakmai kiképzés bizony egyoldalú s teljes mértékben hiányos. S ezen az egyoldalú s hiányos szakmai kiképzésen a szakiskolák sem segítettek a múltban s nem is fognak segíteni a jövőben sem, mert itt a baj sokkal mélyebben gyökerezik. S ha ezen segíteni akarnók, a tanonctartást kellene szigorú törvényes rendelkezésekkel szabályozni s a fektelen ta-

nonctenyésztésnek valahogyan gátat vetni. Döreség volna a szakiskolák áldásos működését kétségbe vonni, azt az állítást azonban bátran megkockázathatjuk, hogy a mai öregek fiatal korában sem voltak szakiskolák, továbbképző tanfolyamok s általánosságban mégis voltak derék munkásaink.

Parókakészítő és fodrásztanoncokat akkoriban csak nagyobb városokban lehetett tartani, borbélyinasokat itt kevesebbet, de annál többet vidéken. Ott a fiúk 4—5 évig tanultak s a mesterek a céhrendszer alatti nagy autoritása alatt kitűnő szakmai kiképzést nyertek. Felszabadulva, a fiatal segédnek még néhány évet kellett vidéki városokban töltenie, mert a fővárosokban csak idősebb segédek nyertek alkalmazást. Ha akkoriban valakiről megtudták, hogy a fővárosban dolgozik, az megbízható ajánlólevele volt a legmasabb szakmai kiképzésnek.

Ma a viszonyok az egész ipar hátrányára alaposan megváltoztak. Idősebb, 30 éven felüli segédek csak nehezen találhatnak állandó alkalmazást s legtöbbször elzúlleni kénytelenek. Még a fiatal segéd előtt is előnyben részesül a tanonc „aki már volt inas.“ A tömeges tanonctenyésztés korát éljük s ez az ipar bomlásához vezet. Sok helyen azért tartá-

Figyelmeztetés. Az orsz. borbély- és fodrász áruraktár szövetkezet igen szép és tartós kivitelben készít fodrász-üzlet berendezéseket egyszerű és a legfinomabb kivitelben. A fehérnemű kölcsönző osztály hosszú kabátokat is kölcsönöz. Valódi Pollárt borotvák és fenőszijak, „Colgate“ szappan, „Titanic“ új amerikai szappan pléhtokban ára 80 fill. „Dralle“-féle összes készítmények. „Turul“ saját gyártmányú borotválószappan szövetkezetünk áruraktáránál kapható.

nak tanoncot, hogy egy segéd fizetését megtakarítsanak, más sok helyen, ahol valamikor tanoncokat sohasem tartottak — s ezek kizárólag a jobb üzletek — azért tartanak tanoncot, hogy a segédet a tisztogatás munkájától megkíméljék, azaz, hogy a tanoncban olcsó üzletiszolgát nyerjenek, szolgát, akit esetleg hozzá még a szülők eltartanak. Ha a tanonc a kisebb üzletekben legalább borotválni megtanul, a nagy üzletekben még ez is ki van zárva, mert ezekben a tanoncot vendég elé nem lehet eresztani, legföllebb beszappanozni és lemosni.

Mindezekben az esetekben tehát a szakiskolának kellene segíteni s ez egyenesen lehetetlen. A silány munkaerőről való panaszok ma a féktelen tanonctartásban lelik magyarázatukat. A féktelen tanonctartással egyrészt rossz munkaerőket, másrészt pedig a piszkos konkurenciát mi magunk neveljük. Az egyes szaktárs érzi a konkurencia nyomását, talán sejti is annak okát, de nem tesz semmit a baj orvoslására, hanem egyéni előnyét szem előtt tartva, ép oly értelmetlenül cselekszik, mint más ezer szaktársai.

A tömeges tanonctenyésztés okaiban a segédek sem ártatlanok. A költő szava, hogy „a szerénység az ifju legszebb disze“, már rég elavult dogma. Alig felszabadulva, mindenki nagy fizetés mellett a fővárosban akar dolgozni, akár tud valamit, akár nem s így a vidéki mesterek kénytelenek a tömeges tanonctenyésztésre ráfanyalodni.

Ertelmetlenség a mestereknél, mind a segédek-nél saját érdekük iránt teremtette meg a mai szomorú helyzetet s ezért egy kis meggondolással ne

panaszkodjunk saját bününkön, hanem cselekedjünk. A tanonctartás ügyében idején van általános visszavonulásra megadni a jelt. Tanoncot csak az a mester tartson, aki annak a kellő szakmai kiképzést is megadni képes s így az összeség érdeke ellen nem vét.

Lenni vagy nem lenni!?

IV.

De ha minden fodrázmester mintatagja is az ipartestületnek még akkor sem tettek volna meg mindent a szaktársak az iparral és a testülettel szemben, mert annak nemcsak anyagi, hanem legalábbis olyan mértékben erkölcsi erőre is van szüksége, hogy hivatását méltóképpen mindnyájunk javára tölthesse be. Az erkölcsi erőt pedig szintén a szaktársak adhatják azáltal, hogy az iparral, annak ügyeivel, bajaival, haladásával többen törődnek, intenzívebben foglalkoznak melegebb érdeklődést, több jóakaratot és szeretetet tanusítanak. És ugyanezt kell cselekedniök egymással szemben is. Ezt megint csak úgy tehetik, ha a testület helyiségét nem csak akkor látogatják ha ott valami mulaszthatatlan dolguk akad, hanem ellenkezőleg minden kínálkozó alkalmat fel kell használniok arra, sőt keresni és csinálni kell ilyent amikor az ipartestületben vagy annak más szervezeteiben minél gyakrabban találkozhatnak, egymásközt minél szorosabb és bensőségesebb érinkezést létesíthetnek. Egyszóval ha anyagi és erkölcsi kötelességeiket egyaránt teljesítik. Így fognak a szaktársak az összeség érdekeinek felismeréséhez jutni, így fogják megtanulni azt az alap igazságot, hogy csak az összeség képez számot tévő egészet s mi egyenként annak csak alkotórészei vagyunk. Éppen ezért az összeség boldogulása jelenti az egyes egyén boldogulását is, mely utóbbi azonban csak az előbbi által, azon keresztül lehetséges.

Az egyén minden igyekezete, az összeségtől elszakadva, hiábavaló. És ha ehhez a megértéshez eljutottunk, akkor ezen

Élmények a táborból és a frontról.

— A „Fodrász Ujság“ eredeti tárcája. —

Írta: Rippl József.

Tíz hónapja a harctéren. Mondanom sem kell, hogy ezen, egy emberöltőnek tűnő, hosszú tíz hónap alatt kijutott minden, ami csak egy folytonosan fegyverben álló katonának kijuthat: jóból, rosszból, mindenből. Rajvonal kiegészítés, lövészárkok megszállás, hadtápvonal létrehozása, szóval minden, ami hadászati szempontból a hadsereg exakt működésére és biztosítására szükséges, rettenetes hideghen, tikkasztó forróságban, úgy mint azt az évszak magával hozza. Nekem jelnleg az a szolgálatom, hogy az átvonuló vagy pihenő csapatokat elszállásoljam.

Egy napon történetesen három menet- és két új század elszállásolásával voltam elfoglalva, Ez igen körülményes munka; három—négyezer embert egy rombadólt kis faluban elszállásolni, ahol egy kis szoba sem található elfogadható állapotban. Azonban akármit van, el kell szállásolni! Az egyik szobában 35 ember, a másikban 20 ember, a harmadikban 40 ember és így tovább.

E munkám közben beállit hozzám egy zászlós avval a figyelmeztetéssel, hogy — ellenséges röpülőgép kóvályog fölöttünk? Nem baj — felelém, — hisz azokból minden héten egy-kettő meg szokott bennünkett látogatni, de még sohasem dobáltak ránk bombát!

Alig hogy ezt kimondom, — bum. krach! — házunk mellett irtózatossal dörrenéssel csapott le egy bomba. Meglepetésünkben alig felocsudva, már szétpukkad a második, majd

egy harmadik, A beszállásolt katonák villámgyorsan kint voltak a szabadban s fegyvert ragadva megkezdődött az üldözés, a gyalogság és az aeroplan közötti izgalmas harc. Irtózatossal ropogtak a gyalogság fegyverei; én is felkaptam egy heverő puskát — s lövöldöztünk szakadatlanul. Már-már úgy látszott, hogy az aeroplan meginog, de csalódtunk, Csak magasabbra szállt, hogy jobban biztonságba helyezze magát s annál jobban dobálhassa ránk bombáit. Közben még másik két ellenséges röpülőgép tünt fel a falu ellenkező része felett s mondanom sem kell, hogy ezek sem takarékoskodtak bombáikkal. Azonban a mi legénységünk is résen volt ám! Folyton lövöldöztek a mi harcedzett, derék somogyi bakáink, akik mindenütt ott vannak, ahol kell, pipával a szájukban s úgy lőnek, Már mind meghaladta a negyven évet s azt mondják, hogy jobban látnak, ha pipa — vagy bagó van a szájukban. Közben el-eltűnedeztek a röpülőgépek, de csak azért, hogy visszatérve fokozottabb mértékben bombázzanak. Természetesen ugyanolyan mértékben folyt ismét az üldözés is.

Amint először eltűntek a röpülőgépek, hozzáálltam, hogy legénységemet minél előbb beszállásolhassam, illetve előbb megkezdett munkámat befejezzem. Felkaptam, igaz, sovány, de annál jobban futó lovamra s vágatok be a faluba. Így gondoltam, tíz perc alatt megmutatom a legénységnek mindazokat a helyeket, amit részére kijelöltem. Vágatásom közben azonban mi történik? . . . Megjelent újra a három röpülőgép, ezuttal azonban még jóval magasabban, mint előbb. Egyszerre újabb irtózatossal levegőmegrázó dörrenés, alig 300 lépésre tölem hatalmas lángok csapnak föl. Éppen akkor ért oda a századomtól egy jó barátom, leszálltam lovamról s figyeltük a történendőket. Egy aeroplan folyton fejük felett

a fronton beáll a fegyverszünet, illetve az ellenségeskedés helyébe a béke lép. Ezen a fronton nem kell több erőt pazarolnunk, miáltal erősebbek leszünk a harmadik fronton. A második fronton ahol a segédi karral állunk harcban, ugyanígy biztosíthatjuk a fegyverszünetet, ha a segédek szervezetével kollektív szerződést kötünk. Bármennyire népszerűtlen sőt ellenszenves is nekünk a kollektív szerződés; mégis a helyes stratégia és taktika mellett, az okosság és az igazság szempontjából is kívánatos annak a megkötése. Erős meggyőződése az, hogy legyőzve idegenkedésünket és elfogultságunkat, — ami azt hiszem csak azzal magyarázható, hogy új és ismeretlen dologgal állunk szemben — s megkötjük a kollektív szerződést, annak olyan előnyeit ismernők meg, amik alkalmasak volnának eddig táplált ellenszenveink megszüntetésére. Minthogy vannak más iparok is, ahol munkaadói érdekeltég maga is a leghatározottabban követeli a kollektív szerződés létrejöttét, mert a tapasztalat arra tanította őket, hogy az ipari haladásuknak egyik erős biztosítéka és elősegítője.

Munkaadói szempontból is előnyös az ha a szerződésben megállapított feltételek alapján a termelés biztossága, a békés munkálkodás biztosítva van, azt semmiféle előre nemlátható kellemetlenségek nem zavarhatják. Megvannak állapítva benne mindkét fél jogai és kötelességei, ami szintén sok összeütközés kikerülését teszi lehetővé. A segéd teljesített munkájának értékét pedig növeli az e körülmény, hogy a szerződés által az állandó elégedetlenkedés kiküszöbölődik a segédek közül. Általában az ipar belső békéjének és fejlődésének legjobb biztosítéka a kollektív szerződés. (Kívánatosnak és célszerűnek tartanám az 1914-ben ismertetett, a segéd követeléseit tartalmazó munkarendi tervezet e helyen való újabb közlést, hogy mire hivatalos tárgyalására sor kerül, kellőleg megvitatható legyen.)

Miután így a céltudatos szervezkedéssel és a kollektív szerződéssel megszüntetnők a ma közöttünk dúló belviszályt és az erőnket felemészítő széthuzást, teljes harci felkészültségünkkel indulhatnánk harcba a harmadik fronton, közönsé-

koválygott. Hol 100, hol 150 méternyire csaptak le tőlünk a bombák. Az aeroplán tőlünk kissé tovább röpül, szakaszvezető barátommal való beszélgetésem közben ismét közelünkbe visszatér és valamivel lejjebb ereszkedik. Szinte éreztük a veszedelmet. Még figyelmeltettem potrohos zugsführer barátomat, hogy jó lesz most kissé odébb állni ismét, de gyorsan, a muszka ki találja dobni a bombát! Alig mondtam ki, úgy is történt. Felnézek, hát látom, amint felesillan a muszka kezében a bomba, amint kihajítja. És elkezdek futni a lovammal együtt, az én zugsführerem utánam, de szegény, nagy hasával nem tudott úgy futni, mint én. Hamarosan az ut szélére lecsapott a bomba s irtózatossággal dörrenéssel pukkadt szét. Az én lovam elszaladt, azt sem tudom, hogy hová, mert oly porfelhőt vert föl a bomba, hogy semmit sem lehetett látni. Úgy éreztem magamat, mintha nem volna kezem. Lábam. Alig tudtam gondolkozni. Csak nem történt valami bajom?

Magamhoz térve megállapítom, hogy az ijedtségen kívül semmi bajom. Lábaim inogtak, egyéb semmi baj. Az én szegény zugsführer barátom az országut árkában hentergett s egy szót sem tudott szólni, Magához térve, első kérdése az volt, hogy: elment-e már az aeroplán? Még úgy nem ijedtünk meg. Még májusban sem, amikor százával csapkodtak le körülöttünk a golyók, Tovább elindulva látjuk, hogy odébb katonák eloltják a tüzet, melyet a bombák okoztak. Tovább siettem, hogy lovamat megtaláljam. Azonban hiába kerestem, isten tudja, hová szalad az? Soká nem kereshettem, mert sietnem kellett, mert közeledett a másik csapat, melyet el kellett szállásolnom.

(Folyt. köv.)

günkkel szemben, ahol tulajdonképpen keresnünk és megtalálnunk kell boldogulásunk kulcsát, megélhetőségünk biztosítását. Eddig ugyanis abban a megtévesztő hitben éltünk, hogy az egymás elleni minél erősebb konkurrencia és a segédi karnak emberi megélhetést adó követelése elöl való elzárkózással akartunk gazdasági helyzetünkön javítani. Itt az ideje, hogy ettől a tévhitől szabaduljunk, mert különösen a mai helyzet mindenképpen érett arra a belátásra, hogy munkánk ellenértékét egvedül és kizárólag attól a közönségtől kell kapnunk, amelyiknek munkánkat adjuk. A tapasztalat megmutatta, hogy eddig rossz uton jártunk, mert törekvéseink nem hozták meg a kívánt eredményt. Szilárd meggyőződése és hitem az, hogy az általam ajánlott uton és móddal aránylag rövid idő alatt olyan előnyös változásokat tudunk teremteni iparunkban, olyan javulást tudunk hozni gazdasági helyzetünkbe, amilyent eddig hosszú és nehéz, fáradságos igyekezettel sem tudtunk elérni. Választanunk kell, megmaradunk-e azon az uton, amelyen ez idáig jártunk, vagy rálépünk arra az új utra, melyet ez irásommal mutattam. Ettől a választástól függ jövőnk alakulásának milyensége; ez a választás lesz a felelet a „Lenni vagy nem lenni“ hamleti kérdésére.

Veritas.

Nehéz idők!

Küzdve küzdj és bizva bizzál: ez rejtőzik a mögött a híres mondat mögött: hogy szervezkodjunk!

Végre egy eszme, amely minden fodrázmestert kell, hogy áthassa, legalább is érdekelje, annyival is inkább, mert ahhoz, hogy összetartsunk csak egy kis jó akarat szükséges. Mikor az eszme felvetődött azon az emlékezetes összerterkezetlen, mindenki el volt ragadtatva s minden jelen volt fodrázmester örömmel magáévá tette az eszmét.

Hogy ez így volt, bizonyítja az a tény, hogy menten megindultak a kerületi szervezkedések s azóta igen üdvösen haladnak a kitűzött cél megvalósítása felé.

Mert a kitűzött cél a fodrázmesterek együvé tömörülése s ha egyszer győzni fog az eszme s megtaraljuk egymást megérteni mint jó szaktársakhoz illik, akkor sokkal könnyebben fogunk minden kivihető eszmét megvalósítani, mely eszme arra való, hogy iparunkat s anyagi jólétünket előbbre vigye.

A f. évi november hó 15-én megjelent Fodrász Ujság vezércikkben rámutat arra, hogy mennyire nem törődünk ügyeinkkel. Igaza van a vezércikk írójának amidőn azt állítja, hogy a kis üzletek tulajdonosai úgy vélekednek, „hogy: rajtam az ipartestület úgy sem segít“ Ne az ipartestület segítsen rajtunk, hanem csak jóindulatulag támogasson. Ezért kell, hogy tömörüljenek, hogy a megpendített eszméknek, érvényt szerezzünk. Vannak kerületek, ahol már több ízben hívták egybe a szervezkedést célzó értekezletet, de sajnos, ezen alig néhány szaktárs jelent meg.

S miért van ez így? Mert aki anyagilag gyengébb, az úgy vélekedik, hogy ő rajta ugyse segít az eszme, bármilyen üdvös is legyen az; az pedig, aki anyagilag jobban bírja magát, az kényelmes és nem törődik a szegényebb szaktársával. Ez nem álláspont, kedves fodrázmester urak! Mert a szervezkedés csak erkölcsi támogatást kér s azt hiszem, hogy minden józanul gondolkodó fodrázmestert kell, hogy ilyen eszme fölbuzdítsa annak kivételére, meg akkor is, ha fennebb jár a másik fölött mert, kell, hogy egymást támogassuk a cél elérésében, mert ez az utókornak is javára lesz.

Az eszme tisztelt megpendítői tehát ne csüggedjenek; a kibontott zászló hadd lengjen! fogjunk baráti kezét, támogassuk egymást egy jobb jövő reményében, mert az eszmét fejleszteni kell. Ez ügyben a megállás egyenlő volna a visszaesséssel.

Kalmár István.

Válasz Topolyfy-nak.

»Lenni vagy nem lenni« címen megjelent cikkeim meg-bírálásban részesültek az ellenvéleményen levők részéről, melyben az alábbiakban kívánok reflektálni. A bírálatot gyakorló cikkíró igen helyesen, nem csak az általam felállított tételek igyekezett megcáfolni, hanem mindjárt egy más tételt is adott a helyébe.

Szóban forgó cikkem megírásánál, éppen úgy az abból idézett és kifogásolt tétel felállításánál, egyedül és kizárólag az a mindenekfeletti legnagyobb érdek vezetett, amelyet sokaktól hallunk ugyan emlegetni, de legtöbbször megértés nélkül. Ez az érdek, a mindannyiunk érdeke: az iparfejlődésének, haladásának érdeke és nem a »minden iparunkba vágó érdek.« Ezt megérteni pedig csak azok tudják, akik az egyetemes társadalmi fejlődés irányával is ismerősek. Mert akkor azt is tudni fogják, hogy egy ipar, vagy helyesebben bármely ipar — még a borbély ipar is, minden állítólag »speciális« volta ellenére — fejlődésének az iránya nem lehet az általános társadalmi fejlődés irányával ellentétes. Különösen annyira nem, hogy a mikor az egész világ közgazdasága a kapitalizmus jegyében fejlődik, akkor kivételesen csak a mi »iparunk jellege ne kívánna a nagyobb vállalatok rendszeresítését.« Es »Topolyfy« véleménye szerint, »nemis fog iparunk nagy iparrá fejlődni soha.« Én bátorkodom feltételezni, — »Topolyfy« [mentségére, — hogy ezen látszólag jelentéktelen pár szó leírásával nem gondolt annak nagy jelentőségére, nem gondolt arra, hogy abbau a borbély ipar halálos ítéletét mondta ki.

Ugyanis mivel a társadalom — az emberi szervezethez hasonlóan — élő organizmus; az annak részét képező valamely szerv, (egy ipar) ugyanolyan fejlődési irányzatot kénytelen követni mint az egész szervezet. Különbség csak a fejlődés gyorsaságában lehet a szerint, amint az a szerv kisebb vagy nagyobb fontosságú az egész szervezetre nézve. Ezzel magyarázható iparunk más iparoknál lassabb fejlődése. De a fejlődést vagy az arra való képességet olyan egyenesen tagadni mint azt »Topolyfy« teszi, az egyet jelent a halálos ítélettel, mert a fejlődésre való képtelenség egyenlő a halállal, vagy legalább is a hosszabb-rövidebb tartó vegetálással, melynek vége szintén csak az észrevétlen és részvétlen elmulás lehet.

Ha a vitázó cikkíró ur, úgy az én cikkeimet, mint a borbély ipar fejlődését ebből a szempontból bírálná meg, akkor azt is elhinné nekem, hogy amint lehetséges Amerikában a tiz és több segédet alkalmazó borbély üzletet, éppen úgy lehetséges az Európában, sőt még talán Budepesten is; csak meg kell teremteni annak feltételeit, »a nagyobb méretű utcai forgalmat« és »nép hullámozást.« Ezt megteremteni pedig egyedül csak a kapitalizmus képes, mint ahogy Amerikában is a mieinknél fejlődőtebb kapitalizmus hozta létre. És ha már a borbély ipar fejlődését (kapitalista fejlődését) tagadja is cikkíró, a világgazdaság kapitalista fejlődését talán még sem meri kétségbe vonni, sem Magyarországot nem akarja annak érvényessége alól kivonni, mint iparunkat.

Azonban »ipari helyzetünk mibenlétének hiányos ismerete« nálam sem olyan nagy mérvű, hogy »utcai forgalom« és »néphullámozás« nélkül akarnék tiz segédet alkalmazó borbély üzletet csinálni, sem az ajtóba nem akarom kiállítani a szaktársakat a vendégek invitálására, mert én tudok különbséget tenni borbély mester és kikiáltó között. De viszont az iparost sem mondom kereskedőnek és fordítva, mint teszi ezt cikkíró ur, mondván, hogy: »az iparos... ha a munka elkészült, beraktározza s vár míg jön egy vevő ki megveszi, illetve megrendeli.«

A fejlődés törvényszerűsége pedig nem az érzelmek szerint szokott igazodni és nem törődik azzal ha rossz érzést is kelt annak az önálló iparosnak a lelkében, aki »őreg napjaira kényszerülne kopogtatni más szaktárs ajtaján.« Azt a

választ pedig ma is éppen elégszer lehet hallani, hogy »nekem már maga öreg.« (Hogy ez ne úgy legyen, arra is van mód és eszköz.) És azt hiszem annak a tűzhelynek a felforgatása sem volna olyan nagy szerencsétlenség, ahogy azt cikkíró feltüntetni szeretné, mert a tűzhely hidegsége miatt, pár sorral lejjeb maga is panaszodik. Azt, hogy »véleményem« és »óhajom« mennyi kellemetlen következményeket szülne, nem is kellett figyelembe vennem, mert az általam megjelölt fejlődési folyamat, az örökké változó társadalmi viszonyok következménye, amelyek szintén a nyomában járó kellemetlenségek figyelembevétel nélkül, mint a fejlődés népszerűsége fog bekövetkezni. Az én óhajom nélkül, »Topolyfy« és bárki más nem tetszése ellenére és tekintet nélkül arra, hogy némelyeket kikényszerít abból, melyben 30—40 év óta, mint önálló iparosok keresik kenyerüket. Hogy ez a kenyér milyen kis darab és száraz, arról csak azért nem szólok mert ugyis tudjuk és nem akarom az emlegetéssel még keserűbbé tenni mint amilyen.

A konkurrenciáról szólva azt mondja »Topolyfy«, hogy az »legártalmasabb férgé az ipartársulatnak.« Ez így ebbe a merev és egyoldalú kiállításba szintén nem állhat fenn, mert a konkurrenciára, versenyre igenis szükség van. Az csak abban az esetben válik károsná, ha a tisztesség korlátain túlmenve, az összeség érdekeit veszélyezteti. Ennek legbiztosabb ellenszere a cikkeimben vázolt fejlődési irányzat és azok a tenni-valók, melyeket annak érdekében célravezetőnek mondtam. Szó esik még a cikkben az erőszakról is, de az író nem veszi észre, milyen erőszakos cselekedetre vállalkozik, mikor a fejlődés kerekét akarja visszafordítani. Erőszakos konzervativizmusára teljesen ráillenek az erőszakról szóló szavai.

A háboru kitörésekor gyakran hallottuk azt a felületes gondolkodásra valló mondást, hogy kell a háboru, mert már ugyis sokan vagyunk. »Topolyfy« szerint iparunknak is az a legnagyobb baja, hogy sokan vagyunk. De aminthogy a társadalmi nyomoruságnak és egyenlőtlenségnek sem az az oka, hogy sokan vagyunk, hanem a rossz társadalmi berendezés, a rendszer melynek következése az emberek nagy részének állandó és erős küzdelme a pusztta lét fenntartásáért; azonképpen a mi ipari tengődsünknek is nem az az oka, hogy sokan vagyunk, hanem ipari helyesebben kisipari viszonyaink folyamánának kell betudni azt a nyomoruságos végetálást, amelyen változtatni iparunk kapitalizálódásával, nagy iparrá fejlődésével lehet.

A tanonctartás numerus claususával nem érhető el az a cél, melyet elérni szeretnénk, mert ezzel nem csak az esetleg fölősszámu tanoncok elől záródik el az utat, hanem mintegy kínai fallal záródik el iparunkat a fejlődés lehetőségétől is. A haladásnak egyik — és nem utolsó tényezője éppen az, hogy minél többen legyünk. A numerus clausussal eddig bárhol történt kísérletezés, az mindenütt még a megvalósulás előtt csődöt mondott. Azért, mi is ha bajainkon segíteni akarunk, tegyük azt haladó szellemben — hisz más-ként ugysem lehet — és ne használjunk mindenkitől eldobott, ósdi, lomtárba való fegyvereket. Harcoljunk modern fegyverekkel; negyvenkettesekkel és ne faltörő kosokkal.

Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy »Topolyfy« cikkének tartalmát tekintve, különösen a befejezéssel, élesen ellentétbe jut a cikk első két bekezdésében írottakkal és hogy Toldi: »Régi Magyarország«-a igen gyenge útmutató a modern közgazdasági élet bonyolult szervezetében. Egyébként mint a kritika és vitatkozás barátja igen örültem a cikknek ami nekem alkalmat adott e sorok megírására.

Veritas.

Adakozzunk a fodrászokat segélyző bizottságnak. Segítsük a hadbavonult kartársak családjait és elesettek hozzátartozóit.

Külföld.

Wien. A wieni női fodrászsegédek klubja a harctéren rokkanttá vált tagtársai támogatására a klub helyiségében védőpajzsot alapított, melyet f. évi november hó 4-én lepleztek le nagy ünnepségek között. Az ünnepélyt hölgyversenyfésülés vezette be. A fésülés befejezte után Mechtl elnök a császári kabinet irodának egy leiratát olvasta fel, melyben őfelsége az elnöknek megengedte, hogy őfelsége nevében a védőpajzsba egy szöveget verjen. Az elnök egyttal tudatta az ünneplő közönséggel, hogy őfelsége a császár rokkanttá vált klubtagok támogatására 300 koronát adományozott. E jelentés után az elnök őfelsége nevében egy arany szöveget vert a védőpajzsba, mire az ünneplő közönség őfelségére, Vilmos császárra s a szövötközött hadseregekre háromszoros Hoch-ra tört ki. Azután a wieni községtanács s a többi hatóságok szögbeverése következett. A védőpajzs Braun József berlini akadémiai festő tervei szerint készült. A védőpajzs leleplezése a rokkant klubtagok részére tekintélyes összeget eredményezett.

Fővárosi szakélet.

A kerületi kiküldöttek értekezlete minden hó 15-ike után következő kedden este fél 9 órakor az ipartestület ülésstermében.

A VI. ker. fodrászmesterek állandó összejövele a hó minden 1-ét és 15-ét követő csütörtök este fél 9 órakor VI., Izabella-utca 68. sz. (Aradi-utca sarok) alatt levő vendéglőben.

A VII. ker. fodrászmesterek állandó összejövele minden hó 15-ike után kedden este fél 9 órakor özv. Kriszt Hubertné vendéglőjében VII., Rózsa-utca 36. sz. (Jósika-utca sarok.)

A VIII. ker. fodrászmesterek rendes összejövele dec. hó 9-ét és 23-át követő csütörtök este fél 9 órakor a Főherceg Sándor-utca és Szentkirályi-utca sarkán levő „Kispipa“ vendéglő különtermében. Vendégek szívesen láttatnak.

A IX. ker. fodrászmesterek állandó összejövele minden hó 1-ét és 15-ét követő csütörtök este fél 9 órakor IX., Tompa-utca 28. sz. (Páva-utca sarok) alatt levő vendéglőben.

HIREK.

Adományok.

Az Országos Borbély és Fodrász Áruraktár, Takarék és Hitelszövetkezet rokkant segélyző alapja

A szövetkezet alapítványa	1500 kor.
Adományok összege	243 „
Ujabb adományok	25 „
Heszke József (Marosvásárhely)	4 „

Összesen 1772 kor.

A rokkant-alap céljára árubevásárlásukat ujabban bejelentették:

Balogh László (Czeldömök), Dermedasin Lajos (Dunaszerdahely), Lakner István (Korneuburg), Fantoni Béla (Sátoraljajhely), Heincz Mihály (Dorog), Móizák Gyula (Csorna), Kasztl Viktor (Vágújhely), Karácsony András (Berettyóújfalú), Schweitzer József (Nagykanizsa), Révész József (Kaposvár),

Kivovits Jenő (Salgótarján), özv. Becza Boldizsárné (Trsztena) Rátkay István (Gyergyószentmiklós.)

Halálozás. Mint utólag sajnálattal értesülünk, f. é. okt. hó 8-án Budapesten meghalt Metzler György Mihály fővárosi mester szaktársunk élete 50-ik, fölötté boldog házasságának 10-ik évében. Mézler szaktársunk, akinek Ranolder-utca 26/b számú házában volt az üzlete mint rendkívül tisztességes szaktárs szakkörökben általános megbecsülésnek örvendett s mint férj is mintaképe volt a jó családapáknak, Özvegye és három árvája gázsojja. Nyugodjék békében.

Sebesült hős szaktársak. Schneider György fővárosi mesterszaktársunk, aki az első mozgósítás óta bevonult s azóta valamennyi fronton küzdött a hazáért Podgoránál srappell által találva súlyosan megsebesült. Schneider szaktársunkat akinek testét nem kevesebb mint tizenegy seb borítja, a Zita-kórházban ápolják. Állapota dacára rengeteg sebeinek, kielégítő. — Lambing József fővárosi mester szaktársunk a Plava hegyen lezajlott harcok alkalmával sebesült meg f. é. nov. hó 12-én. Lambing szaktársunk jobb lábán sebesült meg súlyosan. Egy wieni kórházban ápolják s állapota javul. Hős szaktársunknak mielőbbi gyógyulást kívánunk.

Meghívó.

Magyarországi Borbélyok és Fodrászok (Szakipari, Munkaközvetítő, Rokkant-nyngdíj és Temetkezési Egyesülete és az Országos Borbély és Fodrász Áruraktár Takarék és Hitelszövetkezet. Budapest, VII., Csengery-utca 15. Az üzleti árszabálynak országosan való megállapítása céljából az ország borbély és fodrász iparosaival Budapesten VII. ker., Csengery-utca 15. szám alatt, az országos intézmények saját ülésstermében, 1915. évi december 20-ik napján (hétfőn) este 8 órakor országos gyűlést

tart, melyre az ipartestületek borbély és fodrász szakosztályait valamint a magyarországi összes borbély és fodrász mestereket azon kéréssel hívjuk meg, hogy az országos gyűlésen lehetőleg személyesen megjelenni, a szakosztály magát ottani szaktárs küldöttel vagy budapesti szaktárs meghatalmazottal képviseltetni sziveskedjék. Budapest, 1915. november hó 26. Tisztelettel A szervező bizottság. Levélcím: Országos fodrász egyesület, Budapest, VII., Csengery-utca 15.

Tárgysorozat: 1. A gyűlési kiküldöttek igazolása, 2. A szervező bizottság jelentése Flesch Péter bizottsági elnök által 3. Országos üzleti árszabály megállapítása a beérkezett szakosztályi vélemények alapján. Előadja Váry Gyula Budapest.

Indítványok: 1. Kontárügyben. Váry Gyula (Budapest). Hoffmann Károly (Ujpest) és több szakosztály. 2. Árszabály be nem tartása ügyében. Lach Mihály (Gyoma) és több szakosztály. 3. Szakiskola ügyében. Balogh Ferencz (Székesfehérvár.) 4. Hölgyfodrászat ügyében. Ramminger István (Nagyvárad.) 5. Üzleti árucikkék ügyében. Vár Dénes (Rózsahegy) és több szakosztály. 6. Rokkantsegélyezés ügyében. Váry Gyula (Budapest) és több szakosztály. 7. Hivatalos szaklap ügyében. Deffert János (Budapest.)

Pályázati hirdetés.

A néhai Axmann Károly-féle alapítvány rendelkezésre álló kamatai az eddigi szokáshoz képest a szent karácsonyi ünnepek alkalmával fog kiosztatni.

Ezen kamatból való segélyre igényt tarthatnak önhibájukon kívül elszegényedett és nyomorral küzdő budapesti borbélyok és fodrászok, esetleg azok özvegyei és árvái.

A kellőleg megokolt kérvényeket f. é. december 20-ik napjának esti 5 óráig nyújtandók be ipartestületünk irodájában. (VII., Csengery-utca 15. sz.)

Budapest, 1915. évi december hóban.

A testületi elnökség.

Jó munkás uri fodrász segéd 80 kor. fizetéssel azonnal beléphet Verdes Árpád cs. és kir. udvari fodrásznál VIII., Múzeum-körut 10.

Válasz Topolyfy-nak.

»Lenni vagy nem lenni« címen megjelent cikkeim megbirálásban részesültek az ellenvéleményen levők részéről, melyben az alábbiakban kívánok reflektálni. A bírálatot gyakorló cikkíró igen helyesen, nem csak az általam felállított tételt igyekezett megcáfolni, hanem mindjárt egy más tételt is adott a helyébe.

Szóban forgó cikkem megírásánál, éppennyug az abból idézett és kifogásolt tétel felállításánál, egyedül és kizárólag az a mindenekfeletti legnagyobb érdek vezetett, amelyet sokaktól hallunk ugyan emlegetni, de legtöbbször megértés nélkül. Ez az érdek, a mindannyiunk érdeke: az iparfejlődésének, haladásának érdeke és nem a »minden iparunkba vágó érdek.« Ezt megérteni pedig csak azok tudják, akik az egyetemes társadalmi fejlődés irányával is ismerősek. Mert akkor azt is tudni fogják, hogy egy ipar, vagy helyesebben bármely ipar — még a borbély ipar is, minden állítólag »speciális« volta ellenére — fejlődésének az iránya nem lehet az általános társadalmi fejlődés irányával ellentétes. Különösen annyira nem, hogy a mikor az egész világ közgazdasága a kapitalizmus jegyében fejlődik, akkor kivételesen csak a mi »iparunk jellege ne kívánna a nagyobb vállalatok rendszeresítését.« Es »Topolyfy« véleménye szerint, »nemis fog iparunk nagy iparrá fejlődni soha.« Én bátorkodom feltételezni, — »Topolyfy« [mentségére, — hogy ezen látszólag jelentéktelen pár szó leírásával nem gondolt annak nagy jelentőségére, nem gondolt arra, hogy abba a borbély ipar halálos ítéletét mondta ki.

Ugyanis mivel a társadalom — az emberi szervezethez hasonlóan — élő organizmus; az annak részét képező valamely szerv, (egy ipar) ugyanolyan fejlődési irányzatot kénytelen követni mint az egész szervezet. Különbség csak a fejlődés gyorsaságában lehet a szerint, amint az a szerv kisebb vagy nagyobb fontosságú az egész szervezetre nézve. Ezzel magyarázható iparunk más iparoknál lassabb fejlődése. De a fejlődést vagy az arra való képességet olyan egyenesen tagadni mint azt »Topolyfy« teszi, az egyet jelent a halálos ítélettel, mert a fejlődésre való képtelenség egyenlő a halállal, vagy legalább is a hosszabb-rövidebb tartó vegetálással, melynek vége szintén csak az észrevétlen és részvétlen elmulás lehet.

Ha a vitázó cikkíró ur, úgy az én cikkeimet, mint a borbély ipar fejlődését ebből a szempontból bírálná meg, akkor azt is elhinné nekem, hogy amint lehetséges Amerikában a tíz és több segédet alkalmazó borbély üzletet, éppen úgy lehetséges az Európában, sőt még talán Budepesten is; csak meg kell teremteni annak feltételeit, »a nagyobb méretű utcai forgalmat« és »nép hullámozást.« Ezt megteremteni pedig egyedül csak a kapitalizmus képes, mint ahogy Amerikában is a mieinknél fejlődőtebb kapitalizmus hozta létre. És ha már a borbély ipar fejlődését (kapitalista fejlődését) tagadja is cikkíró, a világgazdaság kapitalista fejlődését talán még sem meri kétségbe vonni, sem Magyarországot nem akarja annak érvényessége alól kivonni, mint iparunkat.

Azonban »ipari helyzetünk mibenlétének hiányos ismerete« nálam sem olyan nagy mérvű, hogy »utcai forgalom« és »néphullámozás« nélkül akarnék tíz segédet alkalmazó borbély üzletet csinálni, sem az ajtóba nem akarom kiállítani a szaktársakat a vendégek invitálására, mert én tudok különbséget tenni borbély mester és kikiáltó között. De viszont az iparost sem mondom kereskedőnek és fordítva, mint teszi ezt cikkíró ur, mondván, hogy: »az iparos... ha a munka elkészült, beraktározza s vár míg jön egy vevő ki megveszi, illetve megrendeli.«

A fejlődés törvényszerűsége pedig nem az érzelmek szerint szokott igazodni és nem törődik azzal ha rossz érzést is kelt annak az önálló iparosnak a lelkében, aki »őreg napjaira kényszerülne kopogtatni más szaktárs ajtaján.« Azt a

választ pedig ma is éppen elégszer lehet hallani, hogy »nekem már maga öreg.« (Hogy ez ne úgy legyen, arra is van mód és eszköz.) És azt hiszem annak a tűzhelynek a felforgatása sem volna olyan nagy szerencsétlenség, ahogy azt cikkíró feltüntetni szeretné, mert a tűzhely hidegsége miatt, pár sorral lejjebb maga is panaszkodik. Azt, hogy »véleményem« és »óhajom« mennyi, kellemetlen következményeket szülne, nem is kellett figyelembe vennem, mert az általam megjelölt fejlődési folyamat, az örökké változó társadalmi viszonyok következménye, amelyek szintén a nyomában járó kellemetlenségek figyelembevétel nélkül, mint a fejlődés népszerűsége fog bekövetkezni. Az én óhajom nélkül, »Topolyfy« és bárki más nem tetszése ellenére és tekintet nélkül arra, hogy némelyeket kikényszerít abból, melyben 30—40 év óta, mint önálló iparosok keresik kenyerüket. Hogy ez a kenyér milyen kis darab és száraz, arról csak azért nem szólok mert ugyis tudjuk és nem akarom az emlegetéssel még keserűbbé tenni mint amilyen.

A konkurenciáról szólva azt mondja »Topolyfy«, hogy az »legártalmasabb férgé az ipartársulatnak.« Ez így ebbe a merev és egyoldalú kiállításba szintén nem állhat fenn, mert a konkurenciára, versenyre igenis szükség van. Az csak abban az esetben válik károsná, ha a tisztesség korlátain túlmenve, az összeség érdekeit veszélyezteti. Ennek legbiztosabb ellenszere a cikkeimben vázolt fejlődési irányzat és azok a tenni-valók, melyeket annak érdekében célravezetőnek mondtam. Szó esik még a cikkben az erőszakról is, de az író nem veszi észre, milyen erőszakos cselekedetre vállalkozik, mikor a fejlődés kerekét akarja visszafordítani. Erőszakos konzervatívizmusára teljesen ráillenek az erőszakról szóló szavai.

A háboru kitörésekor gyakran hallottuk azt a felületes gondolkodásra valló mondást, hogy kell a háboru, mert már ugyis sokan vagyunk. »Topolyfy« szerint iparunknak is az a legnagyobb baja, hogy sokan vagyunk. De aminthogy a társadalmi nyomoruságnak és egyenlőtlenségnek sem az az oka, hogy sokan vagyunk, hanem a rossz társadalmi berendezés, a rendszer melynek következése az emberek nagy részének állandó és erős küzdelme a pusztá lét fenntartásáért; azonképpen a mi ipari tengődésünknek is nem az az oka, hogy sokan vagyunk, hanem ipari helyesebben kisipari viszonyaink folyamánának kell betudni azt a nyomoruságos vegetálást, amelyen változtatni iparunk kapitalizálódásával, nagy iparrá fejlődésével lehet.

A tanonctartás numerus claususával nem érhető el az a cél, melyet elérni szeretnénk, mert ezzel nem csak az esetleg fölösszamu tanoncok elől záródik el az utat, hanem mintegy kínai fallal záródik el iparunkat a fejlődés lehetőségétől is. A haladásnak egyik — és nem utolsó tényezője éppen az, hogy minél többen legyünk. A numerus clausussal eddig bárhol történt kísérletezés, az mindenütt még a megvalósulás előtt csődöt mondott. Azért, mi is ha bajainkon segíteni akarunk, tegyük azt haladó szellemben — hisz másként ugysem lehet — és ne használjunk mindenkitől eldobott, ósdi, lomtárba való fegyvereket. Harcoljunk modern fegyverekkel; negyvenkettesekkel és ne faltörő kosokkal.

Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy »Topolyfy« cikkének tartalmát tekintve, különösen a befejezéssel, élesen ellentétbe jut a cikk első két bekezdésében írottakkal és hogy Toldi: »Régi Magyarország«-a igen gyenge utmutató a modern közgazdasági élet bonyolult szervezetében. Egyébként mint a kritika és vitatkozás barátja igen örültem a cikknek ami nekem alkalmat adott e sorok megírására.

Veritas.

Adakozzunk a fodrászokat segélyező bizottságnak. Segítsük a hadbavonult kartársak családjait és elesettek hozzátartozóit.

Külföld.

Wien. A wieni női fodrászsegédek klubja a harctéren rokkanttá vált tagtársai támogatására a klub helyiségében védőpajzsot alapított, melyet f. évi november hó 4-én lepleztek le nagy ünnepségek között. Az ünnepélyt hölgyversenyfésülés vezette be. A fésülés befejezte után Mechtl elnök a császári kabinet irodának egy leiratát olvasta fel, melyben őfelsége az elnöknek megengedte, hogy őfelsége nevében a védőpajzsba egy szöveget verjen. Az elnök egyttal tudatta az ünneplő közönséggel, hogy őfelsége a császár a rokkanttá vált klubtagok támogatására 300 koronát adományozott. E jelentés után az elnök őfelsége nevében egy arany szöveget vert a védőpajzsba, mire az ünneplő közönség őfelségére, Vilmos császárra s a szövötközött hadseregekre háromszoros Hoch-ra tört ki. Azután a wieni községtanács s a többi hatóságok szögbeverése következett. A védőpajzs Braun József berlini akadémiai festő tervei szerint készült. A védőpajzs leleplezése a rokkant klubtagok részére tekintélyes összeget eredményezett.

Fővárosi szakélet.

A kerületi kiküldöttek értekezlete minden hó 15-ike után következő kedden este fél 9 órakor az ipartestület ülésstermében.

A VI. ker. fodrászmesterek állandó összejövetele a hó minden 1-ét és 15-ét követő csütörtök este fél 9 órakor VI., Izabella-utca 68. sz. (Aradi-utca sarok) alatt levő vendéglőben.

A VII. ker. fodrászmesterek állandó összejövetele minden hó 15-ike után kedden este fél 9 órakor özv. Kriszt Hubertné vendéglőjében VII., Rózsa-utca 36. sz. (Jósika-utca sarok.)

A VIII. ker. fodrászmesterek rendes összejövetele dec. hó 9-ét és 23-át követő csütörtök este fél 9 órakor a Főherceg Sándor-utca és Szentkirályi-utca sarkán levő „Kispipa“ vendéglő különtermében. Vendégek szívesen láttatnak.

A IX. ker. fodrászmesterek állandó összejövetele minden hó 1-ét és 15-ét követő csütörtök este fél 9 órakor IX., Tompa-utca 28. sz. (Páva-utca sarok) alatt levő vendéglőben.

HIREK.

Adományok.

Az Országos Borbély és Fodrász Áruraktár, Takarék és Hitelszövetkezet rokkant segélyző alapja	
A szövetkezet alapítványa	1500 kor.
Adományok összege	243 „
Ujabb adományok	25 „
Heszke József (Marosvázárhely)	4 „
Összesen	1772 kor.

A rokkant-alap céljára árubevásárlásukat ujabban bejelentették:

Balogh László (Czeldömölk), Dermedasin Lajos (Dunaszerdahely), Lakner István (Korneuburg), Fantoni Béla (Sátoraljaujhely), Heincz Mihály (Dorog), Móizák Gyula (Csorna), Kasztl Viktor (Vágújhely), Karácsony András (Berettyóújfalú), Schweitzer József (Nagykanizsa), Révész József (Kaposvár),

Kivovits Jenő (Salgótarján), özv. Becza Boldizsárné (Trsztena) Rátkay István (Gyergyószentmiklós.)

Halálozás. Mint utólag sajnálattal értesülünk, f. é. okt. hó 8-án Budapesten meghalt Metzler György Mihály fővárosi mester szaktársunk élete 50-ik, fölötté boldog házasságának 10-ik évében. Mézler szaktársunk, akinek Ranolder-utca 26/b számú házában volt az üzlete mint rendkívül tisztességes szaktárs szakkörökben általános megbecsülésnek örvendett s mint férj is mintaképe volt a jó családapáknak, Özvegye és három árvája gázsojja. Nyugodjék békében.

Sebesült hős szaktársak. Schneider György fővárosi mesterszaktársunk, aki az első mozgósítás óta bevonult s azóta valamennyi fronton küzdött a hazáért Podgoránál srappnell által találva súlyosan megsebesült. Schneider szaktársunkat akinek testét nem kevesebb mint tizenegy seb borítja, a Zita-kórházban ápolják. Állapota dacára frengeteg sebeinek, kielégítő. — Lambing József fővárosi mester szaktársunk a Plava hegyen lezajlott harcok alkalmával sebesült meg f. é. nov. hó 12-én. Lambing szaktársunk jobb lábán sebesült meg súlyosan. Egy wieni kórházban ápolják s állapota javul. Hős szaktársunknak mielőbbi gyógyulást kívánunk.

Meghívó.

Magyarországi Borbélyok és Fodrászok (Szakipari, Munkaközvetítő, Rokkant-nyngdíj és Temetkezési Egyesülete és az Országos Borbély és Fodrász Áruraktár Takarék és Hitelszövetkezet. Budapest, VII., Csengery-utca 15. Az üzleti árszabálynak országosan való megállapítása céljából az ország borbély és fodrász iparosaival Budapesten VII. ker., Csengery-utca 15. szám alatt, az országos intézmények saját ülésstermében, 1915. évi december 20-ik napján (hétfőn) este 8 órakor országos gyűlést

tart, melyre az ipartestületek borbély és fodrász szakosztályait valamint a magyarországi összes borbély és fodrász mestereket azon kéréssel hívjuk meg, hogy az országos gyűlésen lehetőleg személyesen megjelenni, a szakosztály magát ottani szaktárs küldöttel vagy budapesti szaktárs meghatalmazottal képviselteni sziveskedjék. Budapest, 1915. november hó 26. Tisztelettel A szervező bizottság. Levélcím: Országos fodrász egyesület, Budapest, VII., Csengery-utca 15.

Tárgysorozat: 1. A gyűlési kiküldöttek igazolása, 2. A szervező bizottság jelentése Flesch Péter bizottsági elnök által 3. Országos üzleti árszabály megállapítása a beérkezett szakosztályi vélemények alapján. Előadja Váry Gyula Budapest.

Indítványok: 1. Kontárügyben. Váry Gyula (Budapest). Hoffmann Károly (Ujpest) és több szakosztály. 2. Árszabály be nem tartása ügyében. Lach Mihály (Gyoma) és több szakosztály. 3. Szakiskola ügyében. Balogh Ferencz (Székesfehérvár.) 4. Hölgyfodrászat ügyében. Ramminger István (Nagyvárad.) 5. Üzleti árucikkek ügyében. Vér Dénes (Rózsahegy) és több szakosztály. 6. Rokkantsegélyezés ügyében. Váry Gyula (Budapest) és több szakosztály. 7. Hivatalos szaklap ügyében. Deffert János (Budapest.)

Pályázati hirdetés.

A néhai Axmann Károly-féle alapítvány rendelkezésre álló kamatai az eddigi szokáshoz képest a szent karácsonyi ünnepek alkalmával fog kiosztatni.

Ezen kamatból való segélyre igényt tarthatnak önhibájukon kívül elszegényedett és nyomorral küzdő budapesti borbélyok és fodrászok, esetleg azok özvegyei és árvái.

A kellőleg megokolt kérvényeket f. é. december 20-ik napjának esti 5 óráig nyújtandók be ipartestületünk irodájában. (VII., Csengery-utca 15. sz.)

Budapest, 1915. évi december hóban.

A testületi elnökség.

Jó munkás uri fodrász segéd 80 kor. fizetéssel azonnal beléphet Verdes Árpád cs. és kir. udvari fodrásznál VIII., Múzeum-körút 10.

Elsőrangú uri fodrász, kezdő hölgyfodrász, postisőr, keres kizárólag olyan üzletben alkalmazást, ahol a hölgy fodrászatban jobban begyakorolná magát. Cim: N. N. IX. Üllői-ut 23. III. em. 25.

Manicure nagyon ügyes, csinos megjelenésű fiatal leány, a német nyelvet perfektül bírja, fodrász üzletbe mint manicur ajánlközik. Géza utca 1. I. 4.

Női fodrász segítők 150—250 korona havi fizetés és szokásos százalék mellett felvételnek. Weitmann, Budapest Régi posta-utca 11.

Egy perfekt női fodrász és perfekt fodrásznő felvételik, csakis elsőrangú munkaerők kéretnek ajánlatukat fizetési igényük megjelölésével. Kivovits Károly VI., Teréz-körut 39. (Britania szálloda.)

Egy elsőrangú uri fodrász segéd felvételik, Raniszavlyev N. IX. Üllői-ut 1.

Mindennemű fodrászbutor

többféle kivitelben, olcsóbb és finomabb, használt állapotban
folyton kapható

Schäffer György, VI., Gyár-utca 2. szám.
Ugyancsak mindennemű fodrászbutort megveszek.

UJ! UJ!

A modern Dermatologia csodája a Tannibetult!

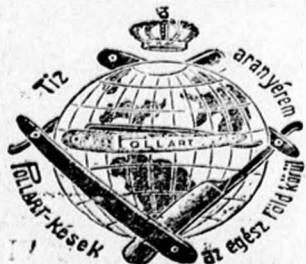
A törv. védett „Tannibetult” a jelenkor legmegbízhatóbb haj és fejbőr ápoló szere mert elősegíti a haj növést és meggátolja a haj hullását és a fejbőrön a korpa képződést. Nem változtatja a haj színét, sőt selyem puhaságot és fényt ad a hajnak. Detail eladási ára drbonként K. 2.50

Beszerzési ára drbonként K. 1.50

Tíz darab Tannibetult, mely egy postacsomagot képez, 15 kor. előzetes beküldése mellett bármelyik belföldi postára bérmentve küldök.

Kapható a gyárosnál:

Dankovszky István ilatszergyár (Parfumerie de Rosier) Budapest. V., Erzsébet-tér 10. és az ország összes fodrászati cikkek nagykereskedőinél.

Pollart kések és szijak (lehúzókövet helyettesít) a fodrászok részére legjobbak és minőség tekintetében felülmulhatatlanok.

Magyarországi
vezérképviselőség:

REITER MIHÁLY, fodrász
Budapest, IV. Sütő-utca 2. Deák-tér sarok (az udvarban.)

Rekord

Schützer és Engel féle borotva szappan csomagja 360 fillér. Krepp prima minőség kilója 14 korona. Továbbá preparált loknis haj és mindenféle más haj minden minőségben és hosszban legolcsóbb árban. Mohair minden színben jutányos árban kapható

Söwenbein J. utóda özv. Blau Ignáczné

hajkereskedőnél

Budapest, Csányi-utca 4.

Uraságoktól levetett uri ruhák

kaphatók a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron

BRAUN és TÁRSA raktárában

VII., Károly-körut 13. I. em.

Frack, salon és smoking ruhák kölcsönbe
adatnak, betét nélkül házhoz szállítva.

Minden szervezeti vevő a kialakított árból 5%-ot levonhat.

JOSEF HELLER, MÜNCHEN
Rumfordstrasse 1/a.

Első és legrégebbi német beretvagyár és homoruköszörűde

Különleges üzlet teljes fodrászberendezésekben.

12 legnagyobb kitüntetés.

Különlegesség: Val. ang. beretvák saját homorú köszörűléssel.

Védjegy: Josef Heller, München törv. bejegyezve.

Monachia borotva

lehúzásra 1/4, 5/8, 3/8 széles, darabja 3 korona.

Bejegyzett védjegyek.

Francia beretvák: 10, 13, 16 mm. széles „Pier-ron” bej. védjeggyel, francia haj- és szakállollók „Pierron” védj. különféle alak és hosszúságban. Haj- és szakállvágó-gépek. csakis kipróbált gyártmányu. Juwel, Koh-i-noor, Dalila, Aesculap, Mundus. Kitűnő viz- és olajlehuzó kövek, szijak és Ádám, valamint minden fodrászkellékek, kötszerek és illatszerek.

Régi borotvák, hajvágó gépek és ollóköszörűlése, gondosan és legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

A világhírű valódi Solingeni

POLLART

német gyártmányok u. m.

- a) I. rendű borotvák és fenőszijak,
- b) különleges hajvágó ollók,
- c) haj- és szakálvágó I-a gépek;

a jelenkor legjobban bevált, legversenyképesebb és legcélszerűbb találmánya.

A **POLLART** késeket kizárólag a fenőszijakon fenjük, köszörrülés és kövön való fenés teljesen felesleges.

Postai megrendeléseket 20 koronától portómentesen eszközölök, pontos kiszolgálás.

POLLART

védjegyű gyártmányok

Magyarországi vezérképviselője:

TÜRR MIHÁLY

fodrász

BUDAPEST

V. Wurm-utca 4.

Cimre ügyelni tessék.

„Félre a drága és célszerűtlen angol s francia gyártmányokkal!“

Pártoljuk a szövetséges németek e kitűnő gyártmányát.

UJ! SYRAS UJ!

(törv. védett)

Orgonavirág-arczmosóvíz az arczbőrnek borotválkozás utáni fertőtlenítésére és a bőr pórusainak összehuzására szolgál.

SYRAS felülmulja az eddig ezen célra használt szereket.

Jó illata és kellemes hatása folytán:

SYRAS

a borotválkozó vendégek kedvence.

Daczára a szesz jelenlegi magas árának a **SYRAS** ára mégis csak 3 korona literenkint.

SYRAS 1/2 literes üvegekben is kapható 1 kor. 50 fill. és viszonteladásra adjustált üvegekben tuczatja kor. 7.20

Saját gyártmányu áruinból minden bevásárlónak 2% pénztári engedményt nyujtok.

Dankovszky István

illatszergyáros

Budapest, V., Erzsébet-tér 19. (Bálvány-u. sarok.)

Minden intelligens fodrász

megveszi a „Modern Fodrász“ című könyvet, melyet míg a készlet tart 1 kor. 20 fillér és 10 fillér postadíj, összesen tehát 1 kor. 30 fillérért portómentesen küldünk.

Az összeg előlegesen küldendő be.

Tartalma: I. Hajápolás (a haj ismertetése) mindenféle receptek a haj ápolására, hajkihullás elleni vizek, hajbalzsamok. Bay-Rum. stb. II. Haj festés (élő haj és szakál festéséről), hajfestékek készítése. III. Manicur (kéz- és körömápolás és ehez használatos szerek. IV. Arcmasszás. V. Tyukszemvágás. VI. Uri fodrászat. Haj, szakál és bajuszdivatok, bajuszkötés, hajbehajtás. VII. A kés fenéséről. (Pontos utmutatás) VIII. Hajmunka. (A haj preperálása. A haj fehéritése. Hajbetétek készítése.) Különfélék. Mindenféle receptek fogporokról, mitesserek elleni szerek, hajvizek, illatszerek stb.

Siessen megrendelni, mert csak addig szolgálhatunk, míg a készlet tart.

Cim: „Fodrász Ujság“ kiadóhivatala Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.

Valódi Pollart kések és fenőszijak

magyarországi vezérképviselője

REITER MIHÁLY fodrász, Budapest IV., Sütő-utca 2.

Deák-tér sarok (az udvarban.)

Lipp Ferencz

műköszőrüs mester

Budapest, X. ker., Ráday-utca 5. szám.

Ajánlja azéláru raktárát és műhelyét mind a e szakba vágó munkák pontos, jó és olcsó elkészítésére.

Illatszerek és az összes fodrászati áruk, valamint a Dr. Faragó Andor kir. törv. hites vegyész által analizált és törv. védett **Pajor-féle**

"D A R I U S"

lábizzadás elleni szer beszerezhető legolcsóbban

Pajor Testvérek illatszergyárában és fodrászati áruk nagykereskedőknél

Budapest, V., Váci-körút 78. Telefon 36—56.

Kapható minden fodrászfelszerelési üzletben.

Figyelem!

Van szerencsém a tisztelt szaktársak tudomására adni, hogy

VII. Király-utca 3. sz. a.
haj üzletet nyitottam.

Nyers haj óriási nagy választékban minden hossz és minőségben nagyban és kicsinyben. Saját gyártmányú fonatok és parókák, ezenkívül turbán, hajháló, betét és pítón a legolcsóbb árban kapható.

B. pártfogást kérve, maradtam tisztelettel

Blau Malvin.

Szállítás házhoz díjtalanul.

Szombaton nyitva

Fodrász

bérletkönyvecskék

10 vagy 12 számozott lappal kaphatók:

e lap kiadóhivatalában VII., VÖRÖSMARTY-U. 17. SZ.

TELEFON:

BUDAPEST **ZAORÁL JÁNOS** **VII. BAROSS-UTCZA 1.**
ALAPITTATOTT 1897 TÖRVÉNYES VEDELEM KITÜNTETETT PÁRIS 1900

TELEFON:

ZAORÁL BOROTVA A LEGJOBB.
1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON ELISMERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
„SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.
ZAORÁL JÁNOS
BOROTVA GYÁR ÉS HOMBÓRÚ MŰKÖSZÖRÜLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.
GYÁRTELEP
UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.